

Nordisk nyhetsbrev mars 2019

Mer FoU i alle de nordiske landene

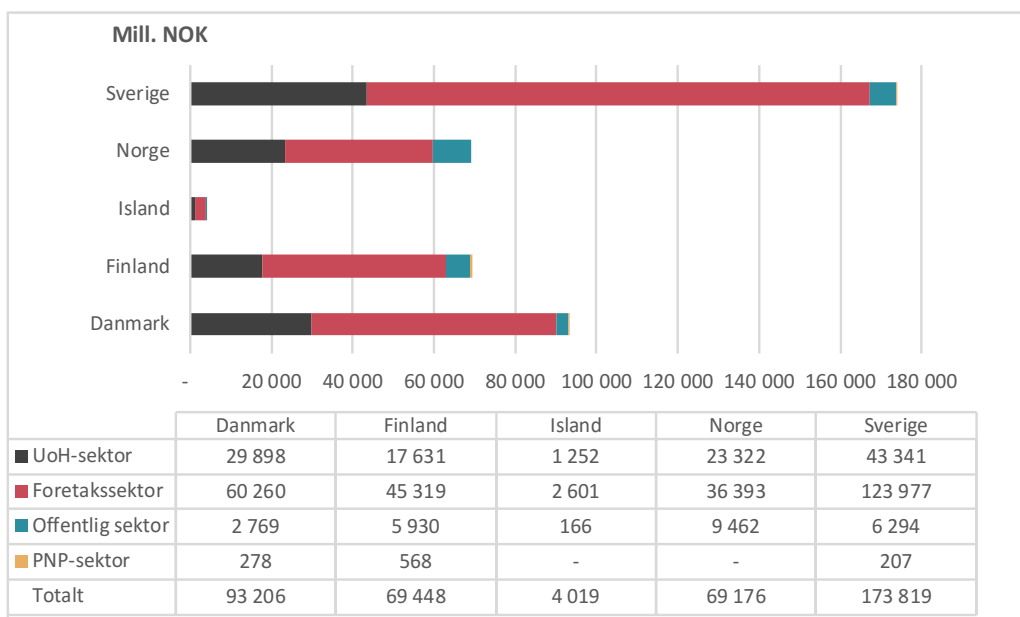
Mona Nedberg Østby

De nordiske landene investerte til sammen nærmere 410 milliarder kroner i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i 2017. I løpende priser er det nesten 27 milliarder, eller 7 prosent, mer enn året før, og det var vekst i alle landene. Sverige er fortsatt størst i Norden etter de fleste parameterne, med 174 milliarder norske kroner til FoU, tilsvarende 3,40 prosent av landets BNP. I Norge utgjør FoU-utgiftene 2,09 prosent av BNP, det høyeste noensinne.

Pilene peker opp, særlig i Sverige og Norge

Som tidligere år sto Sverige i 2017 for brorparten av de totale FoU-utgiftene i Norden, med 42 prosent. Deretter fulgte Danmark med 23 prosent, Finland og Norge med 17 prosent hver, og Island med knappe 1 prosent. Sammenlignet med 2016 økte FoU-utgiftene mer i Sverige og Norge (9 prosent i begge land) enn i Norden samlet, og disse to landene økte dermed sin andel noe. Veksten i FoU-utgiftene var 8 prosent på Island, 5 prosent i Finland og 4 prosent i Danmark.

Figur 1: FoU-utgifter etter sektor i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige i 2017. Mill. NOK.

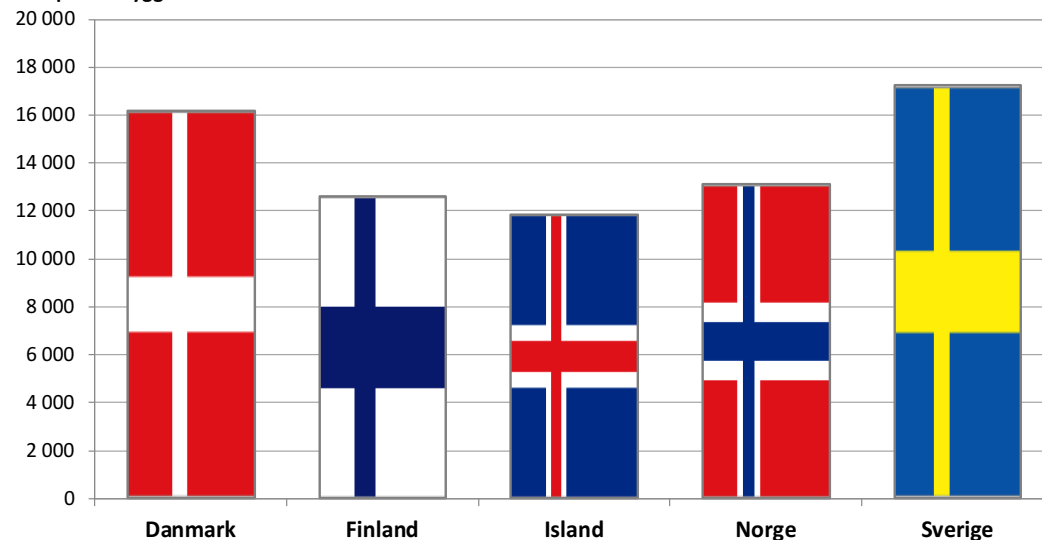

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk, OECDs MSTI 2018/2

Som figuren under viser, var det også Sverige som brukte mest på FoU sett i forhold til innbyggertallet, 17 255 kroner, mens Island brukte minst per innbygger.

Figur 2: FoU-utgifter per innbygger i de nordiske landene i 2017. NOK.

NOK per innbygger

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk, OECDs MSTI 2018/2

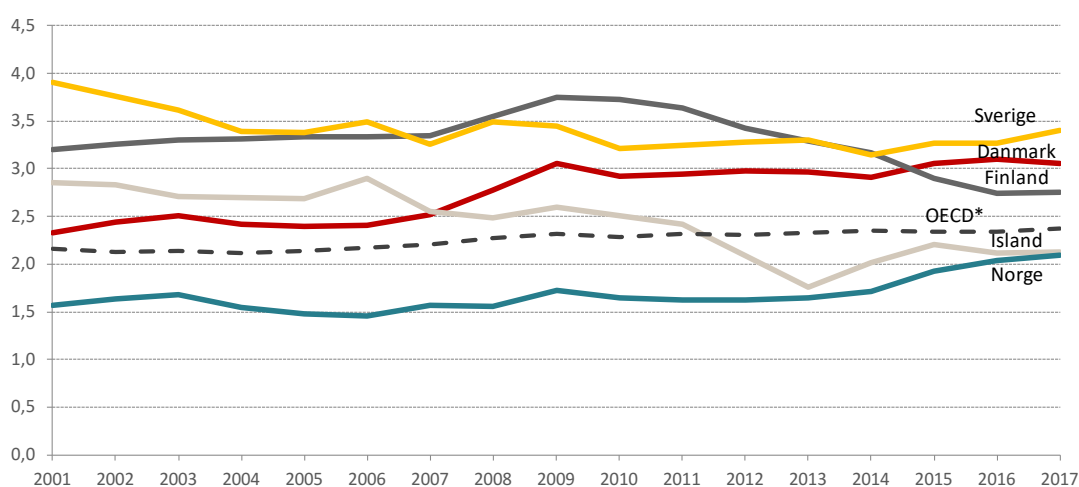
FoU som andel av BNP gikk opp, unntatt i Danmark

FoU-utgiftene som andel av BNP gikk opp i alle de nordiske landene fra 2016 til 2017, med unntak av Danmark. Sverige har siden 2013 hatt den høyeste andel blant de nordiske landene, og her gikk andelen opp fra 3,27 prosent i 2016 til 3,40 prosent i 2017. FoU-utgiftene i Danmark har siden 2015 vært over 3 prosent av BNP, men andelen gikk i 2017 ned til 3,05 prosent av BNP fra 3,10 prosent i 2016. Etter å ha vært ledende i Norden i flere år, har FoU-andelen av BNP i Finland falt

siden 2010. Nå ser det ut til at trenden kan ha snudd, og i 2017 var landets FoU-andel 2,76 prosent av BNP (2,74 prosent i 2016). Også på Island har denne andelen svingt noe de senere år, men økte i 2017 litt fra 2,12 til 2,13 prosent. Norge er fortsatt det nordiske landet med lavest FoU-utgifter som andel av BNP. I 2016 var andelen for første gang over 2 prosent (2,03), og økte i 2017 til 2,09 prosent.

Figur 3: FoU-utgifter per innbygger i de nordiske landene i 2017. NOK.

Prosent av BNP

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk, OECDs MSTI 2018/2

Størst vekst i næringslivet

Næringslivet utfører mest FoU i Norden, og brukte i 2017 nærmere 269 milliarder kroner på FoU i de fem landene til sammen. I løpende priser var veksten på 10 prosent fra 2016. I Sverige står næringslivet for 71 prosent av FoU-utgiftene, mot 65 prosent i Danmark, Finland og Island. Norge har den minste andelen FoU i næringslivet, med 53 prosent av totalen i landet.

Mer FoU ved danske og norske læresteder

Universitets- og høyskolesektorene i de nordiske landene brukte til sammen mer enn 115 milliarder kroner på FoU i 2017. Det er 8 prosent mer enn i 2016, en langt sterkere vekst enn året før (5 prosent). FoU-utgiftene ved universiteter og høyskoler økte med 13 prosent i både Danmark og Norge (løpende priser). I Island, Finland og Sverige var veksten på henholdsvis 6, 5 og 1 prosent fra 2016. I Norge, Danmark og Island står også universitets- og høyskolesektoren for over 30 prosent av total FoU (Norge på topp med 34 prosent). Dette er en større andel enn i Sverige og Finland, hvor denne sektoren står for 25 prosent av FoU-utgiftene.

Flere FoU-årsverk, men nedgang i Sverige

Antall årsverk som ble benyttet til FoU gikk opp i Danmark, Finland og Norge fra 2016 til 2017. I Sverige var det derimot noen færre FoU-årsverk, men etter en kraftig vekst fra 2015 til 2016. I Finland har antallet årsverk de siste årene falt i takt med FoU-utgiftene, men økte igjen i 2017. Årsverkstall for 2017 er ikke tilgjengelig for Island.

Tabell 1: Totalt antall FoU-årsverk i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. 2015, 2016 og 2017.

Land	2015	2016	2017
Danmark	60 243	62 780	63 340
Finland	50 367	47 429	48 999
Island	2 941	3 247	..
Norge	42 409	43 918	46 761
Sverige	82 151	90 692	89 268

Kilde: Nasjonal FoU-statistikk, OECDs MSTI 2018/2

NIFU HAR I DETTE NYHETSBRUVET samlet de mest oppdaterte tallene fra de nordiske landenes produsenter av FoU-statistikk, samt OECDs Main Science and Technology Indicators (MSTI 2018/2). Alle de nordiske landene baserer utarbeidelsen av FoU-statistikken på OECDs retningslinjer for FoU-statistikk (Frascati-manualen), men med noen nasjonale tilpasninger. De nordiske produsentene av FoU-statistikk, i Norge representert ved SSB og NIFU, samarbeider om metode-spørsmål for å gjøre statistikken mest mulig sammenlignbar. Lenker til de ulike landenes produsenter av FoU-statistikk finner du her:

- **Danmark:** Danmarks statistikk www.dsk.dk
- **Sverige:** Statistiska centralbyråen www.scb.se
- **Finland:** Statistikcentralen www.stat.fi
- **Island:** Hagstofa www.hagstofa.is
- **Norge:** Statistisk sentralbyrå www.ssb.no og NIFU www.nifu.no

NIFU

Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in Innovation, Research and Education

NIFU tilbyr handlings- og beslutningsorientert forskning til offentlig og privat sektor. Forskningen omfatter hele det kunnskapspolitiske området – fra grunnopplæring, via høyere utdanning til forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i arbeidslivet. Instituttet har i tillegg nasjonalt ansvar for produksjon, analyse og formidling av statistikk og indikatorer for det norske FoU- og innovasjonssystemet.

NIFU

PB 2815 Tøyen, NO-0608 Oslo
www.nifu.no | post@nifu.no